

Verwaarloosd rijksmonument

10 september 2008

Vraag nummer: 5671 (oude nummer: 11248)

Geachte heer Van der Putten,

Op onze begraafplaats, die eigendom is van een stichting, staat een groot, piramidevormig familiegraf, bestempeld als rijksmonument. Het graf dateerd uit 1861. De verordening uit die tijd is niet in ons bezit. De laatste bijzetting vond plaats in 1999 en de grafrechten zijn betaald tot 2019. Het monument verkeert in slechte staat en onderhoud is noodzakelijk om te voorkomen dat het monument op enige tijd instort. De rechthebbende reageert niet op onze verzoeken onderhoud te plegen. Contacten met de RACM, de gemeente en de LOB hebben tot op heden niet tot een bevredigend antwoord geleid. Onze vraag is wat wij kunnen doen om het rijksmonument te behouden zonder zelf voor de kosten op te draaien. Kunnen wij de rechthebbende verplichten onderhoud te plegen en wat kunnen onze sancties zijn als hij dat niet doet. Kan iemand iets doen zonder medewerking van de rechthebbende?

Met vriendelijke groet,
Annie Verlaan (beheerder begraafplaats)

Antwoord:

Geachte mevrouw,

De opties zijn beperkt. Op grond van het bepaalde in artikel 28, lid 4 en volgende, van de Wet op de lijkbezorging kunt u de rechthebbende aanschrijven.

De bepalingen luiden:

- >4. In geval van kennelijke verwaarlozing van het onderhoud van een graf, waarop een uitsluitend recht berust, voor zover dit onderhoud niet op de houder van de begraafplaats berust, kan deze verwaarlozing worden geconstateerd bij een schriftelijke verklaring van de houder van de begraafplaats, die hij toezendt aan de rechthebbende wiens adres hem bekend is of redelijkerwijs bekend kan zijn.
5. Blijkt het adres onbekend dan wordt de verklaring aangeplakt bij de ingang van de begraafplaats. Een mededeling daarvan wordt bij het graf aangeplakt.
6. Indien toepassing is gegeven aan het vierde of vijfde lid en niet alsnog in het onderhoud wordt voorzien, vervalt in ieder geval dertig jaren nadat in dat graf de laatste begraving heeft plaatsgevonden het in het eerste lid bedoelde recht.<

Nu is het een beetje onduidelijk wat in het 6e lid met die 30 jaar bedoeld wordt. Kan het grafrecht dan niet eerder vervallen dan na 30 jaar na de laatste begraving? Dat is eigenlijk onverantwoord, want 30 jaar is lang en in de tussentijd kunnen onverantwoorde situaties ontstaan.

Nu is met artikel 28 en ook het 6e lid een beetje 'gerommeld' tijdens de behandeling van de wet in de Tweede Kamer in de jaren '80 van de vorige eeuw. Er is wat geschraapt en er waren amendementen en nu is de tekst niet helemaal helder. Er staat niet expliciet dat het grafrecht niet binnen 30 jaar na de laatste begraving mag vervallen. Ik zou het er persoonlijk maar op wagen en de rechten vervallen verklaren en de rechthebbende dat berichten.

Overigens merk ik op dat in het voorstel tot wijziging van de Wet op de lijkbezorging dat momenteel bij de Tweede Kamer in behandeling is (kamerstuk 30696) de regeling van artikel 28 gewijzigd wordt. Voor de voorstellen verwijs ik elders naar deze site onder Bibliotheek - > Wijziging Wlb.

Wellicht hebt u in het reglement van uw begraafplaats - dat ik niet ken - ook bepalingen omtrent het onderhoud van monumenten en het vervallen van grafrechten. Die zouden ook van toepassing kunnen

zijn.

Men kan een rechthebbende niet dwingen om noodzakelijk onderhoud te plegen. Men kan alleen de sanctie van het vervallen van het recht hanteren.

Als u zelf of een derde het monument zou willen opknappen, mag dat niet zonder toestemming van de rechthebbende. Met een onwillende rechthebbende valt er dan weinig te kiezen als men het monument wil behouden: de rechten moeten eerst vervallen worden verklaard. Dan heeft de begraafplaats de handen vrij.

Als sprake is van een rijksmonument, kan wellicht subsidie worden verkregen voor het opknappen van het monument, als u het wilt behouden. De regelingen zijn mij niet bekend. Ik heb wel eens gehoord dat subsidie mogelijk is, maar soms ook een gunstige lening. Maar het fijne weet ik er niet van.

U kunt natuurlijk zelf op uw kosten het monument opknappen (met toestemming van de rechthebbende, of zonder toestemming na het laten vervallen van het grafrecht). Maar als u er geen geld in wil stoppen, bent u het niet verplicht.

Iets kan wel een rijksmonument zijn, maar dat levert voor de eigenaar geen verplichting tot onderhoud op. Het is alleen verboden om het monument te slopen. En tja, dan kan het gevolg zijn dat u te zijner tijd met een ingestort monument zit.

Wellicht wil de gemeente subsidie verlenen. Of willen particulieren of een particulier fonds bijdragen verlenen.

Een alternatief is wellicht om het graf, nadat de rechten vervallen zijn verklaard, uit te geven aan een andere persoon of familie, die het wél wil(len) opknappen. Het hangt af van de grootte en mogelijkheden, of anderen interesse kunnen hebben. Ik zou niet weten waarom de inhoud van het graf niet geruimd en aan anderen ter beschikking gesteld zou kunnen worden. Men mag m.i. de belettering (met vergunning) aanpassen.

Ik adviseer u om toch nog eens met de (afdeling monumentenzorg van de) gemeente in overleg te gaan om de mogelijkheden in kaart te brengen.

Het kan zinvol zijn om in dit verband ook eens advies te vragen aan het Bureau Funeraire Adviezen, Jisperveldstraat 73, 1024 AC Amsterdam ([http:// www.funerair.nl/](http://www.funerair.nl/)). Dit is in Nederland dé specialist op het vlak van oude begraafplaatsen en monumenten.

Met vriendelijke groet,

mr W.G.H.M. van der Putten

Stel een vraag:

Op dit moment is het stellen van nieuwe vragen tijdelijk niet mogelijk.